

בס"ד

שבת ז' טבת תשפ"ב

"השנה העשרים וארבע"

נא לשמור על קדושת העלון! מס' 1240
העלון טעון גניזה! נא לא לציין בשעת התפילה!

עבודת השם

פרשת וייגל

לכך. לכן התחיל יוסף בדברים לאמור זה שאמרתם שאחיו של בנימין מת האם זה בטוח או לא. אמרו השבטים כן אדוני הוא מת. אמר להם יוסף כיצד אתם מדברים שקרים והרי מברתם אותם, אם כן מהיכן אתם יודעים שהוא מת ואני קניתי אותו כעבד ועכשיו אקרא אותו והתחיל לקרוא בקול גדול יוסף בן יעקב בא לכאן! יוסף בן יעקב בא לכאן ודבר עם אחיו; והשבטים התחילו להסתכל לכל ד' הרוחות לדאות בואו וכשראה יוסף שדעתם נחה קצת אמר להם לאן אתם מסתכלים שם אני יוסף אחיכם האמיתי העוד אבי חי?

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף, הָעוֹד אֲבִי חַיִּי" (ויגש מהג.)
עד שטחו פניהם בקרקע. ומכאן למדו לנו חכמים לקח באומרים: אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה. והרי יוסף קטן שבשבטים היה, ובכל זאת לא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, אע"כ כשמלך מלכי המלכים הקב"ה שהאדם עתיד ליתן לו דין וחשבון על כל מעשיו. וכשיקרא לו הקב"ה וישאלו: למה לא קבעת עתים לתורה בכל יום, ולמה לא היית זוהר ללבוש ארבע כנפות כל יום.

ולמה היית מדבר בתוך בית הכנסת שהוא מקום קודש שהשכינה שורה בו, וכיצד העזת להישבע בשם ה' ובתורה הקדושה ולדבר לשון הרע, ולגנוב ולעשוק ממון אחרים, או לקחת בגדו במשכון וציערת אותו עד ששילם לך, וכדומה משאר העבירות שהעולם דש בהם, עד שנשכחו מלב, בוודאי לא יעצור האדם כוח לעמוד בפני הקב"ה. והשבטים נצטערו כל כך שנפלו ממש מתים, ועשה הקב"ה נס וחיו. (מעם לועז)

"וְלֹא-יָכֹלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אוֹתוֹ, כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנֵיו..." (ויגש מהג.)
והדבר נורא: הנה גם השבטים האחים הקדושים, בוודאי היו להם טעמים כבדי משקל שהצדיקו לעשות מה שעשו ליוסף. יתירה מכך: השכינה השתתפה והסכימה עמם. הן סוף סוף מדובר בקדושי עליון! ובכל אופן, כשעמדו פתאום לפני יוסף והוא אמר להם "אני יוסף אחיכם אשר מברתם אותי מצרימה" - נאלמו פתאום וכל התירוצים פרחו ואינם. "ולא יכלו לענות אותו דבר". ואך אנחנו עצמנו נראה? האם אנו יודעים כיצד נראות המצוות שלנו, שלא לדבר על העבירות ואיך נראית התפילות, הברכות, כיצד נראה לימוד התורה, ואיך מנוצל יום השבת...

אבל כולנו מצטדקים בלבנו: זה יעבור, לא ידקדקו כל כך, זה לא נורא... ואם מישוה מנסה להעיר את תשומת לבנו לטובתנו, הוא נחשב למוכיח בשער, לחוזה שחורות, לפנאטי קיצוני, מציק ומפריע. אבל כשנתייצב שם, במרום, לבדנו

"וַיֹּגֶשׁ אֵלָיו יְהוָה, וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי, יִדְבַּר-נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי" (ויגש מדיח)
בעצם אלו טענות היו לו עכשיו ליהודה, שדיבר אל יוסף בכעס? הלא הוא עצמו פסק את דינו "הנו עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו" ואילו עתה כאשר הקל יוסף על העונש ואמר רק האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד, נמלך פתאום יהודה להתנגד ובתוקף רב, לפסק הוזה? ברם בתחילה היה סבור יהודה כי הגיעה שעתם להיענש על חטא מכירת יוסף, ומידה כנגד מידה לא בטלה, הם מכרו את יוסף לעבד, והריהם נלקחים עתה כולם לעבדים, והצדיקו את דינם, וע"כ אמר מה שאמר, אבל משראה יהודה, שהוא משחרר את כולם, ולוקח דווקא את בנימין לעבד, שבכלל לא השתתף במכירתו אז התברר לו שזו רק סתם עלילת שווא, וע"כ "וייגש יהודה" להתנגד לעלילה זו, בתוקף ובדברים קשים (אלשיך לוקט מאמרי חן)

"וְלֹא-יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק, לְכָל הַנֶּעְצִים עָלָיו, וַיִּקְרָא, הוֹצִיאוּ כָל-אִישׁ מֵעָלָיו" (ויגש מהג.)
הוציאו כל איש מעלי ר"ל שהיו שם הרבה מצרים ומאנשי פרעה, וכולם ביקשו ממנו לחון את בנימין בשומעם את דברי יהודה שהסביר כי אביו עלול למות מחמת צער וכך נפלו כל אותם האנשים לדגלי יוסף וכל אחד הפציר בו מצד אחר עד שלא היה יכול יוסף לסבול האנשים שהיו שם ולכן דבר אל עבדיו בכעס שיוציאו כל איש זר מעליו כי לא רצה לבייש את אחיו. ולא רצה להודיע להם פתאום שהוא יוסף כי בוודאי היו מתים מרוב צער. וכך הוזהירו חז"ל שאם אדם היה נעדר מביתו זמן רב, אסור לו להופיע פתאום בביתו, שהוא יכול לסכן בזה נפשות בני ביתו בראותם אותו בליל שיתכוננו

הפסוק: "וַיְהִי דִבְרַ ה' אֵלָיו"

לפני בורא עולם ומעשינו יפורטו אחד לאחד, יוקרן הכול באמת לגמרי עם כל הפנימיות של כל מעשה ומעשה, מכשול ועבירה, בסתר ובגלוי, באונס וברצון, מה נאמר אז? אוי! אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה! (ספר "שערי ארמון" לוקט מאור דניאל)

ובבראשית רבה (צ"ג, י) אמרו אמר ר' אבא ברדלא: אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה, בלעם חכם האומות לא יכל לעמוד בפני תוכחת אתונו, יוסף קטן של שבטים לא יכלו אחיו לעמוד בתוכחתו, כשיבוא הקב"ה ויזכיר לכל אחד ואחד עאכ"ו.

"וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה, אֶל-יַעֲקֹב: כֹּמֶה, יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ." (ויגש מו ח) כמה אדם צריך ליזהר בכבוד ת"ח, וכן לא לשמוע בזיון ת"ח ואם שמע חייב למחות, כמו שמובא מעשה (בגמ' בב"מ דף פ"ב ע"ב) על ר"א בנו של רשב"י, כשנפטר ביקש מאשתו שיניחו אותו בעליה, משום שאז הת"ח

בעסו עליו וחשש שלא יקברוהו בכבוד, והגמ' אומר שהוא שזהיה שם לא פחות משמונה עשרה שנה ולא יותר מעשרים ושתיים שנה ולא הסריח, אבל יום אחד ראתה אשתו שיצא מאזנו תולעת, פחדה מאד וחששה שכעת הוא יסריח, בא לה ר"א בחלום ואמר לה אל תפחדי זה כלום, והתולעת מה שיצא מאזני משום שיום אחד שמעתי בזיון של ת"ח אחד ולא מחיתי. (מאמר אפרים)

"וַיִּלְקֹט יוֹסֵף, אֶת-כָּל-הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ-מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנָעַן" (בראשית מ"ד) וכשראה יוסף שעל כל המטבעות הייתה צורה של עכו"ם, והלכה אומרת שאין יהודי יכול לבטל עבודה זרה שברשותו אלא טעונה שריפה, אבל אם הגוי ביטל את העבודה זרה מותר להנות מימנה אחד כך, לכן כשהיו הגויים נותנים לו המטבעות היה אומר להם שיבטלו את העבודה זרה ע"י שיטברו את המטבעות ואחר כך יביאו לו, וזהו שכתוב "בשבר אשר הם שוברים" (ממון רבינו עובדיה יוסף שליט"א)

סיפור בהמשכים "מבט למרחוק" חלק א

הפריץ השתולל מזעם. "בפעם הבאה שתעז להראות את עצמך לפניי בלי הכסף, אלקה אותך מלקות קשות ותבלה את שארית חיך בבור הכלא", איים. שנים רבות חקר משה את הפונדק מאת הפריץ. הפונדק לא הייתה בשפע, אך הוא הקפיד תמיד לשלם במועד את דמי החכירה. השנה האחרונה הייתה קשה במיוחד והכנסות הפונדק היו דלות, עד שלא היה באפשרותו לשלם אפילו קצת מדמי החכירה. משה התייצב לפני הפריץ וביקש ממנו לדחות את מועד הפירעון, אולם הפריץ סירב לשמוע את דבריו. הוא דרש את כספו מיד והוסיף בזעם: "לא אסכים לשמוע שום תירוצים. ראה הוזהרת!". משה היה אובד עצות. בבואו לביתו שיתף את אשתו ואת קרובי משפחתו במצוקתו. הללו יעצו לו לנסוע אל אחד מצדיקי הסביבה, שיורהו כיצד לנהוג. עלה משה על העגלה ויצא בדרכו אל רבי נפתלי מרופשיץ. בבואו שמע הצדיק את דבריו, הרהר זמן-מה ואחר-כך אמר: "אולי מוטב שבאמת תימנע מלפגוש את אדונך. מדוע תמסור את גורך להלקאה. זאת עצתי אפוא, כי תימנע מלהיפגש עמו, וה' יהיה בעזרך". חזר משה לביתו, אך בעיניו אשתו וקרוביו לא נראתה העצה. "כשיבין הפריץ שאתה משתמט מלבווא אליו, ישלח אלינו את שליחיו. הללו יזרקו אותנו ככלבים מהפונדק", טענו. נבון הכפרי. הוא לא רצה לעשות דבר הסותר את עצתו של הצדיק. קרוביו ציינו כי באזור מתגורר עוד צדיק, הידוע כעושה נפלאות, רבי מנחם-מענדל מרימנוב. "אולי בפיו תהיה עצה אחרת", אמרו לו. קיבל משה את דבריהם ונסע לרימנוב. כאשר שמע הצדיק מרימנוב את סיפורו, הגיב: "מה הבהלה בגלל כמה הלקאות של הפריץ? הלוא מוטב לך ללכת אליו ולנסות לדבר על ליבו, ואף אם יצווה להלקותך ארבע או חמש מלקות, לא תחלה ולא תמות מכך. שוב לביתך ולך אל הפריץ, ובעזרת השם יועיל לך הדבר לצאת ממצוקתך". חזר האיש לביתו וליבו מלא תהיות: הלוא הצדיק מרופשיץ ניסה למנוע אותו מלפגוש את הפריץ, בגלל החשש לשלומו, ומדוע המעיט הצדיק מרימנוב מערך הכאותיו של הפריץ? משה התלבט ולא ידע להחליט איזו עצה טובה יותר. בליבו נטה לקבל את עצת הצדיק מרופשיץ ולהשתמט מלהתייצב מול הפריץ. אולם כשסיפר לקרוביו את דברי הצדיק מרימנוב, החלו הללו לדחוק בו לקיים זאת. הלחץ עשה את שלו וכעבור כמה ימים יצא משה מביתו לדרכו אל הפריץ. אך נכנס בשערי החצר החליט הפריץ ללמדו לקח. משה עמד שפוף, כולו רועד מפחד, והחל להתנצל, אולם הפריץ הסה אותו בגסות... ההמשך ב"ה בשבוע הבא!

פנית ההלכות ע"פ ילקוט יוסף כרך ד. "דיני חולה שיש בו סכנה בשבת"

קנח. חולה שיש בו סכנה שמחללים עליו את השבת, מותר לעשות עבורו כל מלאכה שהיו רגילים לעשותה לו בחול, אף מלאכות שאין במניעתן שום חשש סכנה, אלא כדי להקל עליו ממכאוביו ויסוריו. ואין צורך להחמיר בזה, כל שיש לחולה קצת צורך בזה. (ילקוט יוסף שם עמוד רלב)

קנט. אם הוצרכו לבשל בשבת תרופה לחולה שיש בו סכנה, מותר לעשות כן מיד, אף אם הרופא אומר שאין סכנת נפשות בעיכוב הדבר בכמה שעות, מאחר שבכל אופן יצטרכו לעשות זאת בשבת. אבל אם הרופאים אומרים שאפשר לדחות את ביטול התרופה עד לאחר צאת השבת, ואין שום חשש שמצבו של החולה יחמיר מחמת השהיית הדבר, אסור לחלל את השבת שלא לצורך, וצריך להמתין עד מוצאי שבת. ואם יש צורך לבשל לחולה שתי מנות, אחת צריך ליתנה לו בשבת, ואחת אפשר להמתין מלעשותה עד מוצאי שבת, נכון הדבר שלא לבשל בשבת מה שאפשר לדחות למוצאי שבת, ולא ידבו בשיעורין בשבת. (ילקוט"י שם עמ' רלב)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוסף בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמן בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתר לדעת, דרשו, ועוד..